

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ ПО ГОРИТЕ

София, бул. "Христо Ботев" №55, п. код 1040; тел. централа 98511199, факс 981 37 36

Изх.№

София, 0710 2014 г.

ДО

РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ

ГР. ВАРНА

РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ

ГР. РУСЕ

РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ

ГР. ШУМЕН

РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ

ГР. В.ТЪРНОВО

РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ

ГР. БЕРКОВИЦА

СЕВЕРОИЗТОЧНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ

ГР. ШУМЕН

СЕВЕРНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ

ГР. ГАБРОВО

СЕВЕРОЗАПАДНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ

ГР. ВРАЦА

ЛЕСОЗАЩИТНА СТАНЦИЯ ГР. ВАРНА

ЛЕСОЗАЩИТНА СТАНЦИЯ ГР. СОФИЯ

ОСБРГДВ ГР.СВИЩОВ

ОСДГ ГР. БУРГАС

КОПИЕ : ДИРЕКЦИЯ ТДДУ В МЗХ

Относно: *Стопанисване на полезащитни горски пояси*

През 50-те години на миналия век след цялостни проучвания на почвените и климатични условия на Южна Добруджа с ПМС № 236 от 08.03.1951 г. е взето решение в района на Добруджа да се създадат 9 държавни горски пояси и цялостна мрежа от полезащитни горски пояси (ППП). Необходимите залесявания са извършени за няколко години, като в следващите години пояси са

създадени и в други райони на страната. Към настоящия момент в Северна България има над 9 хил. ха ПГП.

През 2014 година се провежда горска инвентаризация и горскостопанско планиране в ТП ДГС Генерал Тошево, ТП ДГС Добрич и ТП ДЛС Каракуз. Същевременно, в същите и в съседни стопанства продължават да се планират и прилагат утвърдените лесовъдски системи и практики, които поради спецификата на тези съоръжения – конструкция, широчина и др., в голяма част от случаите не дават необходимите резултати.

По смисъла на чл. 2 от Закона за горите ПГП са гора. Същевременно, по предназначение и като функции, поясите са мелиоративно съоръжение. Увеличената възраст на дървостойките в поясите, допуснатите грешки при стопанисването, влошаването на санитарното състояние на дървостойките от някои дървесни видове, конфликтите със собствениците на земеделски земи, граничещи с ПГП, недоброто опазване по места и други създават необходимостта от формиране на нов подход при стопанисване на полезащитните горски пояси. Те са национално богатство – публична държавна собственост, и настоящите и бъдещи лесовъдски цели трябва да бъдат насочени към тяхното опазване, поддържане и възстановяване. Специфичните функции на ПГП, тяхното агротехническо и екологично значение налагат стопанисването им да бъде подчинено изцяло на целите, заложили при тяхното създаване.

Във връзка с горното, до приемане на изменения и допълнения в Закона за горите и Наредба № 8 за сечите в горите и на основание §9 и §10 от Наредба № 8, давам следните указания за стопанисване на ПГП:

I. Провеждане на горската инвентаризация:

1. Инвентаризацията на ПГП да се извършва по приетите с техническото задание лесоустройствени методи.

2. В таксационното описание да се посочват:

- Вида на пояса – главен или второстепенен;
- Широчината на пояса;
- Първоначалната схема на залесяване по дървесни и храстови видове;
- Главният/главните дървесни видове, техните спътници и храстови видове;
- Необходимост от кастрене на короните на външните редове;
- Състоянието на пояса по тристепенна скала за оценка – добро, задоволително, лошо.

Оценката да се извърши по показателите – физиологична устойчивост (здравословно състояние по фенотипни признаци и съотношение диаметър и височина), процентно участие на главния /главните видове в състава и продухваемост на конструкцията.

- **Добро** е състоянието, при което схемата от създаването му до момента на инвентаризацията е ненарушена, липсват признаци на здравословни проблеми (липсва суховършия, обезлистването е до 25%, оцветяването на короната и на стъблото е до 25%, липсват мразобойни, ракови образувания и др.) и продухваемостта е добра – над 65%. Поясът е пълноценен и изпълнява предназначението си;

- **Задоволително** е състоянието, когато главният или главните видове имат участие в състава над 50 %, здравословното състояние е задоволително (с обезлистване до 60%, оцветяването на короната и стъблото е до 60%, суховършия до 30 % и има единични дървета, засегнати от мразобойни и ракови образувания) и поясът е с непродухваема и уплътнена конструкция 35-65%. Поясът е с частично нарушена функционалност;

- **Лошо** е състоянието, когато в резултат на престарялост на дървостоя, пожари, незаконни сечи, абиотични и биотични въздействия и др., главният или главните видове липсват или са под 50% участие в състава, здравословното състояние е лошо (обезлистване над 60 %, оцветяването на короната и стъблото е над 60%, суховършия над 30% с признаци на загиване, преобладаващата част от дърветата са с мразобойни и ракови образувания и др.), а продухваемостта на конструкцията е напълно нарушена под 35%. Поясът не изпълнява предназначението си.

3. Насажденията в ПГП да не се включват в стопански класове и за тях да не се определят турнуси на сеч. В таксационните описания в позицията стопански клас да се запише ПГП.

4. При горската инвентаризация ПГП да се отделят в самостоятелен раздел.

II. Горскостопанското планиране

1. В ПГП в „добро” и „задоволително” състояние да не се планират сечи и начислява ползване. При необходимост могат да се планират „санитарни” сечи и ползване на дървесина от тях.

2. В ПГП в „лошо” състояние и необходимост от цялостно изсичане, да се планира „техническа сеч” и възстановяване на пояса с изкуствено, естествено семенно, вегетативно или смесено възобновяване. В тези пояси може да се планира подпомагане на възобновяването чрез залесяване (засаждане на фиданки или посев на семена) или разкъсване на корените (за гледичия и акация).

3. В ПГП с проведена „техническа” или „санитарна” сеч и необходимост от залесяване да не се прилага пълна почвоподготовка с изкореняване на пъновете. Да се използва частична почвоподготовка или почвоподготовка с раздробяване на пъновете или тяхното фрезование.

4. При планиране на видовете за залесяване да се предпочитат дълговечни видове, съгласно типа месторастене и изискванията на Наредба № 2 за условията и реда за залесяване на горски територии и земеделски земи, използвани за създаване на специални защитни и стопански гори и на гори в защитени територии, инвентаризация на създадените култури, тяхното отчитане и регистриране, както и да се има предвид досегашния опит и приложени схеми.

5. В ПГП с широки корони и клони, пречещи на съседните земеделски земи и пътища или заемащи чужди територии, да се предвиди кастрене на външните редове.

III. Други изисквания

1. ДГС и ДЛС, на чиято територия има ПГП, следва да извършват ежегоден мониторинг за тяхното състояние и пригодността им да изпълняват функциите си. Продухваемостта да се определя въз основа на вертикалния профил на пояса в облистено състояние – под 20%; 20-35%; 35-65% и над 65%. Резултатите от мониторинга се отразяват в доклад, копие от който се представя в 30 дневен срок в съответните държавни предприятия и регионални дирекции по горите.

2. Планирането на сечи, които не са предвидени в горскостопанските планове („техническа” или „санитарна”), се извършва с изготвяне на план-извлечение. Основанието за изготвяне на план-извлечение за „санитарна” сеч е предписание от съответната РДГ или ЛЗС. Всички план-извлечения за „техническа” или „санитарна” сеч се одобряват по реда на параграф 3 от Преходни и заключителни разпоредби на Наредба № 8 за сечите в горите.

Обръщам внимание, че правилното стопанисване, опазване и защита са основните фактори за запазване на създадените пояси. Местните жители са пряк участник в създаване на поясите, което налага да се отчитат тяхното мнение, предложения и съпричастност към възникналите проблеми.

ИНЖ. ТОНИ КРЪСТЕВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

